

Verksamhetsberättelse 2009 Centrum för praktisk kunskap

Den uppbyggnad av Centrum för praktisk kunskap som en stark forsknings och undervisningsmiljö, som inleddes 2006 med tillsättningen av Fredrik Svenaeus som professor i den praktiska kunskapens teori, har under 2009 gått vidare. Inom forskning uppgår verksamheten nu till omkring fem heltidstjänster (sex personer) och inom undervisning omkring fyra heltidstjänster (fyra personer varav flera också har forskning på mindre del av tjänst). Forskningen har i nuläget huvudsakligen inriktning mot medicinens och vårdens humaniora med stark koppling till Östersjöperspektiv genom projektet "Kroppen som gåva, resurs och vara: organtransplantationer i Östersjöområdet", undervisnings- och kursverksamhet i den praktiska kunskapens teori har under det gångna året fått en stark anknytning till utbildningsvetenskap och lärarutbildning på Södertörns högskola.

2009 utkom de tre första volymerna i Centrums nya skriftserie Studies in Practical Knowledge: "Vad är praktisk kunskap?", "Psykoterapeutens och psykoanalytikerns praktiska kunskap", och "Reflektionens gestalt". Två nya volymer om interaktion mellan människa och djur och praktisk kunskap, samt etiska dilemman och kunskap i äldreomsorgen, planeras komma ut under nästa år. Serien har rönt stort intresse och uppmärksamhet och är ett viktigt led i att etablera Centrum som ledande vad gäller studier i praktisk kunskap av olika yrkesprofessioner och dess vidhängande metodologi. Som synes är fokus här betydligt större än bara medicin och vård.

I projektet "Kroppen som gåva, resurs och vara" har fältstudier och intervjuer genomförts vid kliniker i Riga, Vilnius, Tartu och på olika ställen i Moldavien, samt även i Israel. Projektmedlemmarna har anordnat två workshops med internationellt och nationellt inbjudna gäster: "Bodily Citizenship in Transnational Spaces" 18-19 maj 2009 på Södertörns högskola tillsammans med CBEEs, och "I globaliseringen skugga – människor, makt och moral" 25 maj 2009 vid etnologiska institutionen, Lunds universitet. En rad andra öppna symposier med olika teman i den praktiska kunskapens teori har också anordnats (se förteckning nedan), samt även en serie av interna teoriutvecklande högre seminarium för Centrets medarbetare.

En ny magisterkull i praktisk kunskap antogs ht 2009 och två kullar av studenter finns nu i systemet (magisterprogrammet i praktisk kunskap omfattar två år på halvfart). Centrums lärare anordnar även en uppdragsutbildning i reflekterad praktisk pedagogik för lärare på konstnärliga högskolor (Teaterhögskolan, DI, Kungliga Musikhögskolan, Operahögskolan, Stockholms musikpedagogiska institut) och är verksamma i flera program på Södertörns lärarutbildning som föreståndare, programansvariga och kursansvariga.

I verksamhetsplanen för 2009 framhövdes följande punkter som viktiga mål för Centrum för praktisk kunskap under 2009:

Att gå vidare i samarbetet med SAPU och med ansökan till HSV om att få starta program i psykoterapi vid Södertörns högskola för att stärka vårt utbildningsuppdrag och forskningsprofil på sikt.

Att gå vidare i ansträngningarna med att få in Centrums lärare och forskare på lärarutbildningen.

Att arbeta aktivt med rekryteringen till magisterprogrammet genom informationsmöte och dylikt för att få många sökande till antagningen i september 2009.

Att starta åtminstone någon ny uppdragsutbildning (förfrågningar om ny kurs i "Reflekterad praktisk pedagogik" och "Handledning för erfarenhetsbaserad utveckling i äldreomsorgen" pågår men ingenting är klart).

Att anordna ett antal forskningssymposier (två planerade i nuläget).

Att gå vidare med teoriutvecklande seminarier för ledningsgruppen.

Att gå in med nya forskningsansökningar från Centrummedarbetare som i nuläget inte har forskningsanslag.

Att gå vidare i internationaliseringssträvandena, särskilt vad gäller utbyten som gästforskare och medverkan i konferenser.

Att stärka publicering, dels internt genom arbete med skriftserien Studies in Practical Knowledge, och dels externt genom publikationer i tidskrifter från Centrums medarbetare.

De flesta av målen har uppnåtts med god marginal. Av de mål som inte uppnåtts får särskilt den första om att etablera psykoterapiutbildning på Södertörn med hjälp av SAPU nämnas. Vi kom här mycket långt med att ta fram en fullständig ansökan till HSV, samt långtgående planer för en verksamhetsflytt av SAPU till Södertörn, men stöp på mållinjen pga en budget i obalans. Nämnd och högskoleledning kunde inte acceptera en underfinansierad ny utbildning och vi har efterhand erfarit att det är mycket svårt att få psykoterapiutbildningar att gå ihop ekonomiskt (få av landets universitet och högskolor verkar lyckas med detta). Istället kommer nu som ett parallellt spår psykologiämnet att etableras på Södertörns högskola med plats på samma institution som Centrum och med en humanistisk inriktning, en process som Centrums medarbetare i högsta grad varit delaktiga i. Den andra punkt som vi inte har uppnått är ambitionen att få nya forskningsanslag beviljade till Centrum under 2009. En anledning till detta är emellertid att få ansökningar har gjorts, då de allra flesta av Centrums medarbetare har pågående forskningsprojekt som täcker deras tid för nästkommande år.

Nedan följer en redovisning av utbildningar, forskningsseminarier och publikationer från Centrum under 2009.

Under 2009 har följande kurser getts av Centrum för praktisk kunskap:

Magisterprogrammet i praktisk kunskap: en ny, sjunde kull startade sina studier i september 2009. Två kullar, en startad ht 2008 och en ht 2009 är nu igång. Programansvar: Fredrik Svenaeus

"Reflekterad praktisk pedagogik för konstnärliga högskolor" uppdragsutbildning för lärare vid Teaterhögskolan, DI, Kungliga Musikhögskolan, Operahögskolan, Stockholms musikpedagogiska institut 15hp, en kurs startad september 2009. Kursansvar: Lotte Alsterdal

Under 2009 har följande forskningssymposier och seminarier anordnats av Centrum för praktisk kunskap:

12 mars: "Även dina kameler: En dialog mellan litteraturvetenskap och filosofi", huvudtalare: Merete Mazzarella och Fredrik Svenaeus.

18-19 maj: "Bodily Citizenship in Transnational Spaces", huvudtalare: Adriana Petryna, Klaus Höyer, Eydyta Just, Susanne Doidillet, Teresa Kulawik, Erik Malmqvist, Markus Idvall, Kathrin Braun, Fredrik Svenaeus.

25 maj: "Vad är praktisk kunskap?", huvudtalare: Ingela Josefson, Martin Gustafsson, Bernt Gustavsson.

16 september: "Dilemma i äldreomsorg: ett symposium om omsorg, moral och praktisk kunskap", huvudtalare: Lotte Alsterdal, Lotta Tillberg, Carl Henning Wijkmark, samt studenter.

22 september: "Psykoanalys i praktiken", huvudtalare: Christian Nilsson, Johan Schubert, Thomas Böhm, Arne Jemstedt.

16 oktober: "Kentauren: interaktion mellan häst och människa", huvudtalare: Ulla Ekström von Essen, Jonna Bornemark, Lena Danius, Marie Zetterqvist-Blockhuis, Lena Stenwall, Marica Ljungholm, Ingvar Svanberg.

17 november: "Melankoliska rum: om ångest, leda och sårbarhet i förfluten tid och nutid", huvudtalare: Karin Johannisson, Fredrik Svenaeus

Under 2009 har följande arbeten publicerats av forskare verksamma vid Centrum för praktisk kunskap:

Böcker:

Lotte Alsterdal och Jan Wallenberg *Individuell lön i praktiken: En studie om verksamhet och lönesättning i kommunal sektor*, www.skl.se (webpublicering).

Jonna Bornemark och Fredrik Svenaeus (red.) *Vad är praktisk kunskap?*, Huddinge: Södertörn Studies in Practical Knowledge 1.

Ulla Ekström von Essen (red.) *Den goda polisen – sju essäer om yrkesetisk reflektion*, Stockholm: Polishögskolan.

Kristina Fjelkestam (red.) *Reflektionens gestalt*, Huddinge: Södertörn Studies in Practical Knowledge 3.

Jonna Lappalainen *Den enskilde. En studie av trons profana möjlighet i Sören Kierkegaards tidiga författarskap* (diss.), Stockholm: Thales.

Christian Nilsson (red.) *Psykoanalytikerens och psykoterapeutens praktiska kunskap*, Huddinge: Södertörn Studies in Practical Knowledge 2.

Vetenskapliga artiklar:

Jonna Bornemark, "Kenosis as mirroring", *Svensk teologisk tidskrift*, nr 85, 2009.

Jonna Lappalainen, "Kierkegaard's Reception in Swedish Philosophy, Theology and Contemporary Literary Theory", *Kierkegaard's International Reception. Tome I: Northern and Western Europe*, red. Jon Stewart, Farnham: Ashgate Publishing Limited, 2009.

Christian Nilsson, "Psykoterafin, vetenskapen och det mellanmänskliga", Ikaros – Tidskrift om människan och vetenskapen, nr 1, 2009.

Fredrik Svenaeus, "The Phenomenology of Falling Ill: An Explication, Critique and Improvement of Sartre's Theory of Embodiment and Alienation", Human Studies, vol. 32, nr. 1, 2009.

Fredrik Svenaeus, "Medical Technologies and the Life-World: An Introduction to the Theme", Medicine, Health Care and Philosophy, vol. 12, nr. 2, 2009.

Fredrik Svenaeus, "The Ethics of Self-Change: Becoming Oneself by Way of Antidepressants or Psychotherapy?", Medicine, Health Care and Philosophy, vol. 12, nr. 2, 2009.

Fredrik Svenaeus, "Medicinens humaniora: vad skulle det kunna vara?" även engelsk översättning, i En annan humaniora – en annan tid, red. Carl Cederberg och Hans Ruin, Stockholm: Södertörn Philosophical Studies, 2009.

Fredrik Svenaeus, "Smärtans mening: en medicinfilosofisk betraktelse", i Att tänka smärtan, red. Marcia Schuback, Hans Ruin, Stockholm: Södertörn Philosophical Studies, 2009.

Lisa Öberg "Recension av Marianne Larssons Uniformella förhandlingar: Hierarkier och genusrelationer i Postens kläder 1636-2008", RIG 2/2009.

Essäer:

Lotte Alsterdal, "Dilemman som utvecklar", Tidningen äldreomsorg 5/2009.

Jonna Bornemark, "Nu mår jag mycket bättre", Program till föreställning på Stadsteatern, januari-09.

Susanne Lundin: "En handel i skuggorna", Sydsvenska Dagbladet 26 juni 2009.

Fredrik Svenaeus, "Trösterikt om melankolins historiska rum", Svenska Dagbladet under strecket, 17 april 2009.

Etermedier:

Filosofiska rummet sände 31 maj och 14 juni två 45 minuters långa program om praktisk kunskap med Fredrik Svenaeus, Jonna Bornemark, samt magisterstudenter i praktisk kunskap.